

ОДГАТНУВАЊЕ НА ИСТОРИ

"Во студиите на оваа книга со живи примери се буди дух на толерантност, за почит и интегритет", истакна академик Петар Хр. Илиевски.

Викторија Поповска - Коробар укажа на тоа дека студиите и прилозите, богато илустрирани со околу 150 фотографии, планови и натписи, обединети во елегантно дизајнираната книга, ќе останат незаобиколна историографска и библиографска база за истражување на уметноста во Македонија во XIX век.

■ Пишува: Милева ЛАЗОВА

Во Македонската академија на науките и уметностите беше промовирана книгата "Уметноста и културата на XIX век во Западна Македонија" од академик Цветан Грозданов, актуелен претседател на Академијата. Книгата е во издание на МАНУ и фондацијата "Трифун Костовски". Таа содржи 19 трудови пишувани во различни периоди на истражувачката работа на Грозданов, најмногу во 90-тите години.

За неа говореа академик Петар Хр. Илиевски и Викторија Поповска - Коробар, музејски советник во Музејот на Македонија, пред голем број претставници на државни институции, на Македонската православна црква, амбасадорите на Русија, Србија и Црна Гора, како и предбројните академици и гости, почитувачи на делото на академик Грозданов.

ПРИДОНЕС

Деветнаесеттиот век е пресвртен период за Македонија со сложени политички, кул-

турни, просветни и верски проблеми и токму затоа се значајни истражувањата на академик Грозданов. При противната реч академик Петар Хр. Илиевски се осврна на големиот придонес на академик Цветан Грозданов во истражувањето на уметноста и културата во посочениот простор и период во Македонија, нагласувајќи ја улогата на книгата во која се содржани 19 студии и прилози во поврзувањето на уметничките и културните прилики со другите балкански земји. Авторот ги пренесува и уметничките вредности на ликовните дела. Како што потенцираше академик Илиевски, XIX век е пресвртен период за сите балкански земји, особено за Македонија. Во споредба со голем број пишани изданија, кои се појавуваат во текот на 90-тите години од минатиот век, кои ја разгоруваа етничката, а со тоа и политичката нетрпеливост во регионот, книгата на академик Цветан Грозданов го разбуди духот на толерантноста и прогресивните идеи

меѓу народите на Балканот. Академик Илиевски наведе неколку клучни фактори кои авторот Грозданов многу јасно и опширно ги наведува во неговата книга. Тој потсети на големата ликовна дејност која е поврзана со традицијата и нашата преродба, потоа го потенцира подемот на Мијачката школа која и ден денес буди посебен интерес, а секако говори и за културните прилики во Западниот дел на Македонија. Академик Илиевски особено се осврна на делот каде што авторот Грозданов пишува за Дичо Зограф, централна личност од средината на XIX век, која според зборовите на авторот дава печат на своето време со неговата ликовна надареност, со својата лична јазична култура, а особено со исклучителната продуктивност, оставајќи зад себе можеби и повеќе од 2.000 дела.

"Академик Цветан Грозданов, како светски познат историчар на византиската уметност, кој половина век ја изучува уметноста и културата на XIX век во Западна Македонија, во своето дело ја презентира високата уметничка вредност на мијачките зографи, особено на Дичо Зограф, како нејзин најистакнат претставник. Како врвен уметник со исклучителна продуктивност, со повеќе од 2.000 фрескоживописи, тој е централна личност, која успеала да ја наметне својата уметничка култура врз останатите", истакна академик Илиевски.

Тој додаде дека речиси половина книга му е посветена на овој зограф, кој бил голем

просветител и преродбеник на своето време и на неговиот син, Аврам. Книгата содржи 19 студии и прилози, кои авторот ги напишал во последната деценија на минатиот век, и кои, како што рече Илиевски, содржи нови и проверени факти.

"Тој е научник и педагог - додаде академик Илиевски - чие дело е резултат на личниот допир и дијалог со културните споменици. Секогаш порачува лично доживеана наука".

Како што веќе е спомнато, главниот акцент во оваа студија е ставен на делата на Дичо Зограф, меѓутоа тука се наведени и Андреја Дамјанов и Петре Гарката, клучни фигури на зачетокот на современата македонска уметност.

ИСТРАЖУВАЧКА БАЗА

За најновото дело на Грозданов зборуваше и неговата некогашна студентка, Викторија Поповска - Коробар, музејски соработник, која за книгата рече дека е незаобиколен дел од историската база за истражување на уметноста во Македонија од овој период.

"Воведувајќи ве во ова значајно научно четиво, би нагласила дека сите овие текстови - вели Викторија Поповска - Коробар - во времето кога се објавувани означувале навремен поттик, вистинска истражувачка насока за одгатнување на неброените историско-уметнички загатки на XIX век, на кои сепак малкумина им се посветија".

НА МАКЕДОНИЈА" ОД АКАДЕМИК ЦВЕТАН ГРОЗДАНОВ

Викторија Поповска - Корбар потенцираше дека иако книгата во насловот сугерира на потесен регион како истражувачка цел, сепак сознанијата во неа всушност, се релевантни за црковната уметност за една многу поширока територија. За неа студиите

и библиографска база за истражување на уметноста во Македонија во XIX век.

Пред присутните, збор-двајкажа и авторот на книгата академик Цветан Грозданов, кој ја нагласи големата потреба од натамошно проучување на XIX век како мошне знача-

фрескоживописот како дел од уметноста, за време на социјализмот, не му се обрнувало посебно внимание и биле затворани очите пред неговото значење и пред вредноста на работата на зографите од мијачкиот крај. Според него, Мијачката школа е

страна на Факултетот за историја во Скопје, но и апелираше до Министерството за култура залудно да не ги троши парите на новопечени и непрофесионални луѓе, кои ги заземаат клучните места за заштита на културното на-

СКО-УМЕТНИЧКИ ЗАГАТКИ

и прилозите, богато илустрирани со околу 150 фотографии, планови и натписи, обединети во елегантно дизајнираната книга, ќе останат незаобиколна историографска

ен период за развојот на Македонија. Академик Грозданов, за ова дело кое излегува по подолг период, поради здравствените проблеми на авторот, забележа дека на

феномен, а манастирот "Св. Јован Бигорски" светилник на Мијачкиот крај. Тој обрнати внимание на потребата од поголем и подлабок третман на овој историски период од

следство во земјава, туку да се потпираат на мислењата и препораките на Универзитетот "Кирил и Методиј" и Македонската академија на науките и уметностите.

НЕДЕЛНИКОТ "МАКЕДОНСКО СОНЦЕ" И ИЗДАВАЧКАТА КУЌА "ТАБЕРНАКУЛ" ВО ЗАЕДНИЧКА АКЦИЈА! МАКЕДОНСКИ КЛУБОВИ И ЦРКОВНИ ЗАЕДНИЦИ ОД ДИЈАСПОРАТА, ОСНОВНИ И СРЕДНИ УЧИЛИШТА ОД РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ИСПРАТЕТЕ НИ ВАШИ НЕСЕКОЈДНЕВНИ И ИНТЕРЕСНИ НАПИСИ ЗА СВОИТЕ АКТИВНОСТИ, ПРОЕКТИ, ПОСТИГНУВАЊА И СЛИЧНО. ЌЕ ИМАТЕ МОЖНОСТ ТОКМУ ВИЕ ДА ДОБИЕТЕ КОМПЛЕТ КНИГИ ОД "ТАБЕРНАКУЛ", КОИ ЕДНАШ МЕСЕЧНО ЌЕ ИМ СЕ ДОДЕЛУВААТ НА НАЈУСПЕШНИТЕ, НАЈДОБРИТЕ И НАЈВРЕДНИТЕ. ЗА ВАШИТЕ АКТИВНОСТИ ИНФОРМИРАЈТЕ НÈ ПО ЕЛЕКТРОНСКИ ПАТ ИЛИ ПО ПОШТА! УЛ. "ЛЕНИНОВА" БР. 87, 1000 СКОПЈЕ REDAKCIJA@MAKEDONSKOSONCE.COM

УЧЕБНИЦИ

Од 1998 година Табернакул започнува со издавање учебници за основно, а потоа и за средно образование. Со изборот на авторските тимови, нивниот пристап и со новиот графички дизајн, Табернакул се обидува да воспостави нови, повисоки стандарди во македонското учебникарство.

ТАБЕРНАКУЛ

31 15 329; 31 27 073
книжарница 31 33 058

contact@tabernakul.com.mk
www.tabernakul.com.mk

